

UČEBNÝ PLÁN PREDMETU

Akademický rok 2025/2026

Názov predmetu: Sociálna medicína

Podmieňujúce predmety: Sociálna práca

Študijný program: Verejné zdravotníctvo, Bc.

Kategória predmetu: Povinný

Forma výučby: Prednáška/cvičenie

Forma ukončenia: Skúška

Forma štúdia: denná

Obdobie štúdia: 2. roč., 4. semester

Rozsah výučby: 1/2 hod./týždeň

Počet kreditov: 3

Týždeň	Prednáška: Utorok 8.30-10.00 PVT (PG)	Cvičenie: Štvrtok 14.00 – 15.30 (PL)
1. 09.02. – 13.02.		Úvod do predmetu a podmienky absolvovania predmetu. <i>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.</i>
2. 16.02. – 20.02.	Systém sociálnej ochrany na Slovensku. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	Zdravotné a sociálne dôsledky látkových a nelátkových závislostí. <i>Mgr. Pavol Mikula, PhD.</i>
3. 23.02. – 27.02.		Návšteva vybraného zariadenia krízovej intervencie. <i>Mgr. Alexandra Husivargová Theofanidis, PhD.</i>
4. 02.03. – 06.03.	Sociálnoprávna ochrana detí, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí s telesným zdravotným postihnutím. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
5. 09.03. – 13.03.		Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí s duševným zdravotným postihnutím. <i>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.</i>
6. 16.03. – 20.03.	Legislatíva upravujúca poskytovanie sociálnej starostlivosti v SR - Zákon NR SR č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o ľudí so zmyslovým zdravotným postihnutím. Návšteva organizácie zameranej na sociálnu pomoc nevidiacim a slabozrakým osobám (ÚNSS). <i>Mgr. Alexandra Husivargová Theofanidis, PhD.</i>
7. 23.03. – 27.03.		Domáce násilie. Syndróm CAN. Zdravotné a sociálne dôsledky. Služby krízovej intervencie. <i>MVDr. Marcela Linková, PhD.</i>
8. 30.03. – 03.04.	Legislatíva upravujúca poskytovanie sociálnej starostlivosti v SR - Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	<i>Dekanské voľno</i>

9. 06.04. – 10.04.		Nezamestnanosť a bezdomovectvo ako zdravotný a sociálny problém. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
10. 13.04. – 17.04.	Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o osoby vo vyššom veku a o osoby v terminálnom štádiu choroby. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti o Rómov a <i>pristáholcov</i> . <i>MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.</i>
11. 20.04. – 24.04.		Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – prezentácia vybranej témy. <i>MVDr. Marcela Linková, PhD</i>
12. 27.04. – 01.05.	Sociálna práca v zdravotníctve. Referát sociálnej práce v zdravotníckom zariadení. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	<i>Výučba ako v piatok</i>
13. 04.05. – 08.05.		Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – prezentácia vybranej témy. <i>MVDr. Marcela Linková, PhD</i>
14. 11.05. – 15.05.	Zhodnotenie splnenia podmienok pre absolvovanie predmetu. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	Poskytnutie spätnej väzby. Príprava na ústnu skúšku. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. 100% aktívna účasť na cvičeniach.
Neúčasť na cvičeniach musí byť riadne ospravedlnená u vyučujúceho, ktorý určí náhradu v zodpovedajúcej forme. Študent si môže počas semestra nahradiť ospravedlnené cvičenia, najviac v rozsahu 3 týždňov (Študijný poriadok UPJŠ v Košiciach, LF).
2. **Účasť na 4 prednáškach.**
3. Vypracovanie a prezentácia zadaných úloh.
4. **Úspešné zvládnutie ústnej skúšky.**

Odporúčaná literatúra:

HAMULÁK, J. a kol. Sociálna ochrana osôb so zdravotným postihnutím v pracovnom práve a práve sociálneho zabezpečenia. Právnická fakulta UK v Bratislave, 2022. Dostupné online: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KPPPSZ/Publikacne_vystupy/Subory_na_straniku/Sociálna_ochrana_osob_so_zdravotnym_postihnutim.pdf

MÓRICOVÁ, Š., BARTOŠOVIČ, I., HEGYI, L. Znevýhodnené skupiny vo verejnom zdravotníctve. Vysokoškolská učebnica. VEDA, Bratislava 2013, ISBN 978-80-224-1278-0. 144 s.

MZ SR. Aktualizácia Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030. Jún 2022. Dostupné online: <https://health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve>

NAGYOVA I, KATRENIAKOVA Z (eds.). Textbook of Social Medicine. SafarikPress Publishing, Kosice 2019.

VÁGNEROVÁ M. Psychopatológie pro pomáhající profese. 4. vyd. Praha: Portál, 2008, 872 s. ISBN 978-807367-414-4.

Zákony NR SR Z. z. v znení neskorších predpisov:

č. 448/2008 o sociálnych službách

č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP

č. 36/2005 o rodine č. 305/2005 o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele.

Prezentácie študentov

Špecifiká zdravotnej a sociálnej starostlivosti z pohľadu študentov – témy:

1. Nezáujem rodičov o dieťa, dnes veľmi rozšírená forma týrania?- na základe prípadovej štúdie analyzujte problém a navrhnete možnosti riešenia.
2. Trest - výchova alebo týranie, kde je hranica?- na základe prípadovej štúdie analyzujte problém a navrhnete možnosti riešenia.
3. Prečo sú digitálne technológie také lákavé? Mobil deťom- áno alebo nie, kedy? Je ohrozený detský intelekt? Syndróm FOMO, Phubing, Hikikomori.
4. Riziká sociálnych sietí - virtuálne zneužívanie mladistvých - kyberšikana, flaming, sexting.
5. Ako pandémie ohrozila duševné zdravie adolescentov? Charakterizujte na základe dostupných štúdií.
6. Kto je vinník on alebo ona? Ako postupovať pri diagnostike domáceho násilia?
7. Detská mozgová obrna - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre pacienta a jeho blízkych.
8. Jeden deň - 24 hodín v živote vodičára - každodenné prekonávanie bariér a sociálna pomoc pre osobu s telesným zdravotným postihnutím.
9. Môj život s osobným asistentom - na konkrétnom prípade osoby so zdravotným postihnutím demonštrujte prácu osobného asistenta.
10. Dieťa s kombinovaným zdravotným postihnutím - na konkrétnom príklade demonštrujte službu včasnej intervencie v rodine s dieťaťom do 6 rokov života.
11. Náhla cievna mozgová príhoda - navrhnete možnosti terciárnej prevencie a sociálnej pomoci pacientovi a jeho blízkym.
12. Diabetická neuropatia - navrhnete možnosti terciárnej prevencie a sociálnej pomoci pacientovi a jeho blízkym.
13. Život s bielou palicou - na konkrétnom príklade demonštrujte každodennú realitu nevidiaceho človeka.
14. Dieťa s vrodeným sluchovým postihnutím - sociálna pomoc a poradenstvo rodine s nepočujúcim dieťaťom.
15. Prečo sú opatrovatelia osôb žijúcich s Alzheimerovou chorobou považovaní za „druhých neviditeľných pacientov“? Popíšte možné zdravotné a spoločenské dopady dlhodobého opatrovania.
16. Diagnóza Schizofrénia a jej možné dopady na rodinný, pracovný a spoločenský život dospelého človeka.
17. Diagnóza Autizmus a jej možné dopady na život dieťaťa a jeho rodičov.
18. Amyotrofická laterálna skleróza - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre pacienta a jeho blízkych. (Poznámka: Choroba, ktorou trpel napr. S. Hawking alebo futbalista M. Čišovský).
19. Choroba motýľích krídel - navrhnete možnosti sociálnej pomoci pre detského pacienta a jeho blízkych.
20. Navrhnete možnosti dostupnej sociálnej pomoci pacientovi s vybraným zhubným nádorovým ochorením.
21. Na konkrétnom príklade zhodnoťte pozitíva a negatíva poskytovania domácej opatrovateľskej služby z pohľadu klienta a z pohľadu formálneho opatrovateľa.
22. Na konkrétnom príklade opíšte poskytovanie komplexnej starostlivosti v hospici.
23. Popíšte proces zdravotných prehliadok migrantov pri vstupe na územie SR.
24. Závislosť na videohrách - na konkrétnom príklade charakterizujte dopady tejto závislosti na zdravie.
25. Bezdomovecť - cez konkrétne príklady (organizácie, projekty, iniciatívy) opíšte možnosti pomoci ľuďom bez domova v našich podmienkach.
26. Popíšte reálne možnosti (projekt, iniciatívu) pre zlepšenie zdravotného stavu Rómov v podmienkach SR.
27. Spoločnosť očarená štihlosťou - uveďte príklady rôznych diét propagovaných na internete a kriticky zhodnoťte ich možné dopady na zdravie populácie.
28. Čo sa môže stať, ak chýba psychohygiena a sociálna opora v živote zdravotníckych pracovníkov - uveďte príklady.
29. Reklama a zdravie - uveďte príklady mediálnych miskoncepcií o udržaní zdravia a zdravom životnom štýle a ich možné dopady na zdravie v spoločnosti.
30. Instagram a TikTok - posúďte ich krátkodobý a dlhodobý vplyv na duševné a fyzické zdravie adolescentov.
31. Laická farmakoterapia - zhodnoťte nadmerné užívanie antibiotík, liekov proti bolesti, anxiolytík a hypnotík na zdravie jednotlivca a ošetrovateľskú prax.
32. Postcovidový syndróm u seniorov – charakterizujte na základe dostupných odborných štúdií.

OBSAH

Cieľom úlohy je naučiť sa vyhľadávať, pracovať a odovzdávať relevantné informácie v oblasti sociálneho lekárstva. Pokúste o hlbšiu analýzu vybranej témy z pohľadu vlastných názorov a skúseností v prepojení na to, čo je o tejto problematike už známe. Výskumné správy, štatistické údaje, grafy a vlastné tvorivé spracovanie sú vítané. Pri vyhľadávaní relevantných zdrojov sa pokúste pracovať s databázami ako EBSCO, Medline, PubMed, Google Scholar či SCOPUS.

FORMA PREZENTÁCIE

PowerPoint prezentácia by mala trvať 7-10 minút (cca 10-15 snímok) v nasledovnej štruktúre:

1. snímka – názov témy, meno a priezvisko prezentujúceho
2. snímka – obsah (štruktúra) prezentácie
3. snímka ... rozpracovanie témy podľa obsahu predposledná snímka – krátke zhrnutie posledná snímka – zoznam všetkých použitých informačných zdrojov (min. 7 zdrojov).

Príslušné informačné zdroje uvádzajte aj pri jednotlivých snímkach, vrátane zdrojov pri štatistických údajoch prevzatých z tabuliek, grafov a pod.

CITOVANIE POUŽITÝCH ZDROJOV

Norma STN ISO 690 2012 - Harvard system – príklady:

monografia/učebnica

GUZANIN, Štefan, Robert SABOVČÍK a Pavol KAČMÁR, 2004. Selected Chapters of Plastic and Reconstructive Surgery: vysokoškolské učebné texty. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Lekárska fakulta. ISBN 80-7097-557-1.

vedecký článok

DUBAYOVÁ, Tatiana et al., 2010. The impact of the intensity of fear on patient's delay regarding health care seeking behavior: a systematic review vyhľadání zdravotníckej starostlivosti. In: International Journal of Public Health. Vol. 55, no. 5, p. 459-468. ISSN 1661-8556.

internetové zdroje

SPEIGHT, J. G., 2005. Lange's Handbook of Chemistry [online]. London: McGraw-Hill.[cit. 2009.06.10.] ISBN 978-160119-261-5. Dostupné na:

http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?_EXT_KNOVEL_DISPLAY_bookid=1347&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_fromSearch=true&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_searchType=basic

Posledná úprava: 05.02.2026
Mgr. Marta Nemčíková, PhD.
Garant predmetu